

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	22. september 2022

Sak 105-2022

Innspill til statsbudsjett for 2024

Forslag til vedtak:

1. Styret tar foreliggende vurderinger av aktivitetsforutsetninger for somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling som innspill til statsbudsjett for 2024, til orientering.
2. Styret ber om at innspill gitt i møtet innarbeides, og at endelig forslag til innspill legges frem for behandling i styret før oversendelse til Helse- og omsorgsdepartementet.

Hamar, 15. september 2022

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

I vedlegg 1 til foretaksprotokoll av 10. januar 2022 er det forutsatt at de regionale helseforetakene gir innspill til statsbudsjett for 2024 innen 1. desember 2022.

De fire regionale helseforetakene har i fellesskap vurdert aktivitetsbehovet for 2024 innen somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusmiddelbehandling (TSB), og utarbeidet felles utkast til innspill til statsbudsjettet. Utkastet fremmes for styret for innspill.

Som følge av saksbehandling i Helse Sør-Øst RHF, inklusive møte med direktørene, har ytterligere tre forhold blitt lagt til etter at utkast til felles notat ble laget. Det er beredskap, klima og miljø og utdanning (incentiver for utdanningssektoren). Disse momentene vil bli diskutert i nytt møte mellom administrerende direktører i de fire regionale helseforetakene, sammen med innspill fra respektive regionale styrer. Deretter lages et oppdatert felles notat, som vil bli gjenstand for fornyet styrebehandling, før oversendelse Helse- og omsorgsdepartementet.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

De regionale helseforetakenes innspill til statsbudsjett består av to deler:

1. Anslått behov for aktivitetsvekst

- Demografisk betinget
 - Behov for aktivitetsvekst som følge av befolkningsendring (befolkningsvekst og endret alderssammensetning)
- Vekstbehov utover demografisk betinget vekst, som f.eks.
 - Ny teknologi, ny diagnostikk, nye behandlingsmetoder og endret indikasjon for behandling
 - Styrking av tilbud
 - Kapasitetsutvidelse for å redusere ventetider og fristbrudd

2. Overordnede forhold av betydning som bør tas hensyn til i arbeidet med statsbudsjettet.

Anslått behov for aktivitetsvekst

Aktivitetsbehovet påvirkes av befolkningsveksten, at befolkningen blir eldre og at antall pasienter med flere samtidige sykdommer øker. I tillegg påvirkes behovet av ny og kostnadskrevenne diagnostikk og behandlingsmetoder, ny teknologi, nye legemidler, et ønske om kortere ventetid og av andre helsepolitiske prioriteringer.

Framskrivningene av aktivitetsbehov er gjennomført på aggregert nivå og tar utgangspunkt i nasjonale tall. Vurderingene av forventet aktivitetsbehov i 2024 er basert på analyser gjort med 2021-data.

Oppsummering

For somatiske spesialisthelsetjenester er det beregnet et samlet behov for aktivitetsvekst fra 2023 til 2024 på 2,2 prosent målt i DRG-poeng. Dette inkluderer både demografisk betinget behovsvekst og vekst ut over demografi. Det utgjør en reell vekst i bevilgningen på om lag 1,6 milliarder kroner (2022 kroner), og en vekst på om lag én prosent gitt den samlede bevilgningen for 2022 på 168 milliarder kroner.

For psykisk helsevern og TSB er det beregnet et behov for aktivitetsvekst fra 2023 til 2024 på 0,6 prosent. Denne beregningen er kun basert på demografisk betinget vekst. Når det gjelder behov utover demografi, pågår det et nasjonalt arbeid med å se på det differensierte vekstbehovet i psykisk helsevern og TSB. Arbeidet har frist for oversendelse til Helse- og omsorgsdepartementet 20. oktober 2022 og planlegges behandlet av styret i Helse Sør-Øst RHF 21. oktober 2022. Det regionale helseforetaket vil be om utsatt frist for leveranse av arbeidet. Det nasjonale arbeidet vil være førende for innspillet som skal gis i innspill til statsbudsjettet. Arbeidet vil bli innarbeidet i denne saken når det er ferdigstilt.

Overordnede forhold av betydning som bør tas hensyn til i arbeidet med statsbudsjettet

Vedlagte utkast til innspill trekker også frem følgende overordnede forhold som bør vurderes nærmere i forbindelse med statsbudsjett for 2024:

- Behov for økt basisbevilgning
 - Overordnet om utviklingen i finansielle rammebetingelser
 - Budsjettforutsetning om at vekst kan håndteres innenfor 80 prosent marginalkostnad er ikke bærekraftig på sikt
 - Kostnader vedrørende finansiering av behandlingshjelpemidler
 - Kostnader knyttet til mål for miljø/klima
 - Finansiering av legemiddelområdet
 - Utdanning
 - Beredskapsarbeid
- Etablering av nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr
- Investeringer
 - Endring av renteberegningsregimet ved langsiktige lån
 - Underfinansiert kostnadsvekst
- Avvikle ordning med egenandel for de regionale helseforetakene for driften av ordningen "dom til tvungen omsorg".

I tillegg til det felles innspillet, vil Helse Sør-Øst RHF i oversendelsesbrevet til Helse- og omsorgsdepartementet også be om at følgende forhold vurderes i forbindelse med statsbudsjettet for 2024:

Driftsfinansiering protonsentre

Oppstart av tilbud om protonbehandling ved Oslo universitetssykehus HF planlegges fra 2024, med gradvis oppskalering til full drift i 2027. Etableringen av nytt protonsentre er finansiert med 70 prosent lån, og 30 prosent investeringstilskudd. For å betjene kapital- og driftskostnader, anmoder Helse Sør-Øst RHF om at basisbevilgningen øker minst tilsvarende 166 millioner kroner (2019-kroner). Dette tilsvarer full basisrammefinansiering, som må legges til grunn inntil relevante DRG-vekter er etablert.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Når det skal gis innspill til statsbudsjettet for 2024, er det meningsfylt å gjøre vurderinger og analyser på et overordnet nivå, og felles for de fire regionale helseforetakene.

Administrerende direktør inviterer styret til å komme med innspill til de foreliggende vurderingene av aktivitetsforutsetninger for somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, og enkelte overordnede forhold, som innspill til statsbudsjettet for 2024. Innspillene vil bli tatt med i det videre arbeidet, og endelig forslag til innspill vil legges frem for styrets behandling i november.

Trykte vedlegg:

- Utkast notat *Innspill statsbudsjett 2024*

Utrykte vedlegg:

- Ingen